

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308
Bank 7058.05.99611
leder@nofoa.no
www.nofoa.no

Til
Nesodden kommune

Deres ref.nr.: 09/361

Vårt ref.nr. sak/258

Oslo, 2. april 2013

Kommentarer til Forslag til Reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs fv. 156 fra Torvet til Fjordvangen

Vi viser til *Forslag til reguleringsplan for gang- og sykkelvei langs fv 156 Torvet–Fjordvangen* lagt ut til offentlig ettersyn 13.02.13 med høringsfrist 03.04.2013 (<http://www.nesodden.kommune.no/Artikkel.aspx?AId=8269&back=1&MIId1=789&MIId2=&MIId3=&>). NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) støtter bygging av gang- og sykkelvei på strekningen, under forutsetning at det miljømessig gunstigste alternativet, som følger eksisterende fylkesvei, blir valgt.

Vesentlige mangler i gjennomførte utredninger

Store deler av planområdet er i kommunale og nasjonale databaser (Folloportalen, Naturbase) avgrenset som et svært viktig viltområde, uten at det her foreligger nærmere informasjon om hvilke kvaliteter de ulike deler av området har. I de sørlige deler av planområdet går viltområdet på tvers av fylkesveien og omfatter alle arealer mellom Røer og Sørby/Solberg. Vi kan ikke se at det er gjort en egen viltkartlegging som grunnlag for å vurdere nærmere konsekvensene av tiltakene. NOF OA har i mange år gjennomført kartlegginger av fuglelivet ved Røer, men har ikke blitt forespurt om å bidra med informasjon.

Tiltakshaver synes å ha et relativt mangelfullt kunnskapsgrunnlag når det gjelder vilt, og det konkluderes feilaktig og inkonsekvent i planbeskrivelsen med at omlegging av fylkesveien over jordene ved Røer (alternativ 1) har svært små konsekvenser for vilt: *Arealinngrepene er så små at heller ikke konsekvensen for viltområde bedømmes å være vesentlig. Omlegging av fylkesvegen mellom Rørsvingen og Solbergtoppen er i sin helhet lagt på dyrket jord vest for bebyggelsen. Det er ingen direkte naturverdier knyttet til den dyrkede jorden, men hele dette er registrert som et område viktig for fugl.*

NOF OA har observert at jordene som berøres ved alternativ 1 er særlig viktige næringsøks-områder for fugler som hekker i løvskogene rundt, og har i tillegg betydning for fugler som raster her i trekketidene. Fuglemessig utmerker jordene seg med store antall av enkelte arter, men også stor artsvariasjon (diversitet). Alt i alt har jordene trolig størst betydning for stær (nær truet), skogdue (tidligere rødlistet), ringdue og flere trostearter. På denne måten utgjør jordene et viktig grunnlag for det rike fuglelivet i løvskogene ved Røer og andre steder i nærheten. Ved å legge veien over disse jordene, samt anlegge veiarealer mellom gammel og ny vei, vil jordbruksarealet bli redusert og fuglelivet i stor grad bli forstyrret. Når næringsgrunnlaget for fuglene på den måten blir redusert vil sannsynligvis også færre fugler kunne hekke i løvskogene i nærheten.

Vi kan ikke se at det foreligger kartlegging av krysningspunkter for amfibier. Ved tverrprofil 5900 (Røerbekken) viser overkjørte dyr om våren at mange amfibier passerer. Det er ønskelig at det gjennomføres en supplerende kartlegging av amfibier for å dokumentere betydningen av dette krysningspunktet og evt. andre krysningspunkter.

Naturtypekartleggingen som ligger til grunn for reguleringsplanen er gjennomført i oktober, lenge etter at de aller fleste blomsterplantene er avblomstret. Det er ikke gjort noen reservasjoner med hensyn til at verdifull flora kan være oversett, men Biofokus skriver følgende i den naturfaglige rapporten: *Befaringstidspunktet gjorde at enkelte fremmede arter antagelig ble oversett, og deler av strekningene ble heller ikke spesielt godt undersøkt med tanke på fremmede arter.* Selv om det i Biofokus' omtale bare fremgår at denne «reservasjonen» gjelder fremmede planter, vil den automatisk også gjelde alle andre blomsterplanter som har visnet i oktober. Vi kjenner rent konkret til en middels stor forekomst av russekål (høy økologisk risiko) ved tverrprofil 6800 (nord for innkjøringen til Sørby). Den mangelfulle registreringen og vår kjennskap til forekomst av fremmede plante med høy økologisk risiko står i kontrast til omtalen i planbeskrivelsen som sier at det *er ikke registrert fremmede arter i dette området som krever spesielle hensyn.* Vi mener derfor at kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven (jf. § 8) ikke er ivaretatt, og at det er behov for en supplerende kartlegging av blomsterplanter om sommeren.

Det er i reguleringsplanen lagt opp til at den utvalgte naturtypen hul eik, som vokser flere steder langs veitraseen, skal bevares. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig ut fra lovverket. I henhold til Byggeteknisk forskrift § 9-4 **Utvalgte naturtyper** skal *tiltakshaver utarbeide konsekvensanalyse for tiltakets virkninger på naturtypen.* Vi kan ikke se at en slik analyse er gjennomført. Det ser ikke ut til at det foreligger noen undersøkelse/faglig vurdering fra sertifiserte trepleiere eller lignende som sannsynliggjør at eikene ikke vil bli berørt.

Hensyn til nasjonalt viktig kulturlandskap tilsier alternativ 2

Det nasjonalt verdifulle kulturlandskapet ved Røer, som grenser til eksisterende fylkesvei, er dekkende omtalt innledningsvis i planbeskrivelsen (kap. 3.3):

Innenfor planområdet finnes til dels store landskaps-, natur- og kulturverdier. Store deler av strekningen går igjennom et vakkert og variert kulturlandskap. Dette kulturlandskapet har meget stor landskapsverdi som også har historiske linjer langt tilbake i tid. Området er stort og sammenhengende, og veksler mellom åker og eng, beiter, havnehager, åkerholmer og skogsteiger med edle løvtrær. Røerskogen, en av Europas nordligste eikeskoger, avgrenser jordene langs fv. 156 i vest. I dette området har vegen ligget på samme sted siden før 1650, og er en viktig linje i landskapet. Vegen er godt forankret i både terrengformer og vegetasjonsmønster, og understreker landskapet den går igjennom. Her er ingen nevneverdige terrenginngrep, og vegen ligger stort sett i overgangen mellom åpne jorder og skogsvegetasjon. Også naturverdien i området er stor til meget stor, og kulturlandskapet har regional og/eller nasjonal verdi. Området har historiske linjer langt tilbake i tid, og er på grunn av sitt rike og varierte kulturlandskap pekt ut som det mest verdifulle i Follo.

Det er underkommunisert i planbeskrivelsen at det nasjonalt viktige kulturlandskapet ved Røer vil bli berørt ved en eventuell omlegging av fylkesveien. Konsekvensene av å legge om fylkesveien over jordene ved Røer (alternativ 1) er vurdert som små, både for landskapsbilde, kulturmiljø og naturmiljø. Vi mener dette er en feilaktig vurdering, jf. vår omtale under *Vesentlige mangler i gjennomførte utredninger* og omtalen i kap. 3.3 i planbeskrivelsen. Vi savner en vurdering av konsekvensene for det helhetlige kulturlandskapet, der man vurderer de samlede effektene av tiltaket, både for landskapsbilde, kulturmiljø og naturmiljø. En eventuell omlegging av fylkesveien vil i realiteten både medføre bygging av en helt ny vei i et sårbart kulturlandskap og forringelse av kulturlandskapskvalitetene i området mellom gammel og ny vei, som følge av andre veiltak,

utfyllinger (kunstige åkerholmer), opphør av landbruksdrift og etablering av fremmede planter/ugress. Alternativ 1 vil følgelig medføre et stort direkte og indirekte veiinngrep. For å hindre inngrep og forringelse av et historisk kulturlandskap, uten nevneverdige terrenginngrep og med et svært rikt fugleliv, bør veien fortsatt ligge på samme sted som den har gjort i mer enn 360 år. Bare ved valg av alternativ 2 vil dette unike kulturlandskapet kunne ivaretas på en god måte.

Avbøtende tiltak og andre hensyn

Planlagte gang- og sykkelvei er et stort tiltak som påvirker mange og verdifulle naturmiljøer. Det er derfor viktig at tiltaket gjennomføres på en slik måte at konsekvensene begrenses og at det gjennomføres kompensierende tiltak der det er mulig. I tillegg til allerede nevnte hensyn anbefaler vi følgende avbøtende tiltak og hensyn:

- **Innsnevring av anleggsområde nær verdifulle naturmiljøer:** For å redusere konsekvensene av naturinngrep ved naturtypelokalitet Sørby S (A-verdi) er *det i den naturfaglige rapporten forutsatt at det i anleggsfasen ikke gjøres inngrep utenfor selve veiprofilen og at G/S-veien på disse punktene av traseen legges så nær bilvei og med så smal profil som mulig*. Det er også denne forutsetningen som ligger til grunn for at inngrepet her er vurdert å ha liten negativ konsekvens. Det fremgår imidlertid verken av planbeskrivelse eller plankart at denne forutsetningen er tatt til følge. Hvis man ikke reduserer anleggsområdet langs disse strekningene kan tiltaket medføre vesentlig større negativ konsekvens for dette svært verdifulle skogmiljøet enn det som er angitt. Vi ber derfor om at dette tas til følge. Også andre steder der det er verdifulle naturtyper, viltområder og kulturlandskap nær veien bør inngrepsonen begrenses så mye som mulig. Dette gjelder særlig i nærheten av den utvalgte naturtypen hul eik. Vi anbefaler også at man flytter trafomasten sør for Flateby (profil 140) for å kunne legge gang- og sykkelveien inntil fylkesveien.
- **Ivaretakelse av død ved:** Dødt trevirke har meget stor betydning for bevaring og utvikling av biologisk mangfold, og er viktig for mange fuglearter. Død ved som berøres av tiltaket (liggende og stående) bør derfor flyttes lenger fra veien for å kunne bevares. Det er viktig at trevirket ikke kappes i biter, men dras, løftes eller vinsjes på en slik måte at det forblir mest mulig helt/uskadet. Også store levende trær som må felles på grunn av veien bør av hensyn til mangfoldet i stor grad ligge igjen mest mulig hele i inntilliggende skog.
- **Amfibiekorridor:** Det anbefales at det anlegges bratte veikanter langs begge sider av fylkesveien 1–200 meter nord og sør for Rørbekken, slik at amfibiene effektivt ledes ned til bekken og færre dyr kommer seg opp på fylkesveien. For at tiltaket skal medføre at vesentlig færre dyr blir overkjørt er det nødvendig at den utformes i nær dialog med amfibieekspert.
- **Aktiv og naturlig vegetasjonsetablering:** Vi anbefaler utarbeidelse av detaljert plan for massehåndtering og ny vegetasjonsetablering, med tanke på å begunstige etablering av naturlig vegetasjon. Vi støtter Statens vegvesens målsetting om å begrense spredning av fremmede arter med høy økologisk risiko og etablering av naturlig hjemmehørende vegetasjon. For å unngå spredning av aktuelle fremmede planter i anlegget er det nødvendig med bevisst håndtering av masser der disse artene vokser og systematisk bekjempelse av de aktuelle fremmede plantene før, under og i årene etter anleggsfasen. Dette forutsetter at det er gjennomført en grundig kartlegging av blomsterplanter (se *Vesentlige mangler i gjennomførte kartlegginger*). Det er sannsynligvis nødvendig med aktiv utplanting/utsåing av ønsket vegetasjon for å hindre at fremmede planter/ugress tar overhånd. Det bør bare plantes/sås inn arter som er naturlig hjemmehørende på Nesodden og med et genetisk opphav fra Øst-Norge. Aktiv etablering av engvegetasjon langs veikanter som går gjennom åpent kulturlandskap anbefales.

Oppsummering

Det er mangler ved viktige naturfaglige kartlegginger/utredninger knyttet til flere fagområder:

- Det er ikke gjennomført viltkartlegging eller analysert kjent kunnskap om fuglelivet i området.
- Det er ikke gjennomført kartlegging av blomsterplanter i vekstsesongen.
- Det er ikke gjennomført konsekvensanalyse for tiltakets virkninger på den utvalgte naturtypen hul eik.

Det er behov for supplerende utredninger for at kunnskapsgrunnlaget i henhold til naturmangfoldloven (§ 8) og kravene til utvalgte naturtyper (jf. § 53 naturmangfoldloven, forskriften for utvalgte naturtyper, teknisk forskrift) skal bli ivaretatt.

Vi går sterkt imot en omlegging av fylkesveien ved Røer (alternativ 1), da dette alternativet vil medføre et betydelig negativt inngrep i det nasjonalt verdifulle kulturlandskapet og svært viktige viltområdet ved Røer. Bare valg av alternativ 2 vil sikre at Nesoddens viktigste natur- og kulturarv ivaretas på en god måte for etterslekten.

Vi anbefaler at det gjennomføres avbøtende tiltak og andre hensyn for å begrense konsekvensene av tiltaket. Viktigst i denne sammenheng er innsnevring av anleggsområdet nær verdifulle naturmiljøer og aktiv og naturlig vegetasjonsetablering.

Mvh

Håkan Billing
leder NOF OA

Bård Bredeesen (sign.)
leder NOF Nesodden

Kopi:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

<http://nofoa.no/sak/258>

